

I dag

- **Språket i förändring:** nya ord, nya normer och regler, nya medier, nya attityder...
- **Sex tänkarhattar** – problemlösning utan argumentation
- **Kursprogrammet**

Vad är det här?

klimatsmart

kulturkofta

justeringsperson

cisperson

åsiktskorridor

concealer

foglossning

app

kundpinne

barista

frisparkssprej

livspussel

sockerchock

visselblåsare

intersektionalitet

SAOL 14, 2015

Nyord 2021

coronabubbla

zoomtrötthet

maskne

vaccinpass

fono

gangfluencer

delningsboende

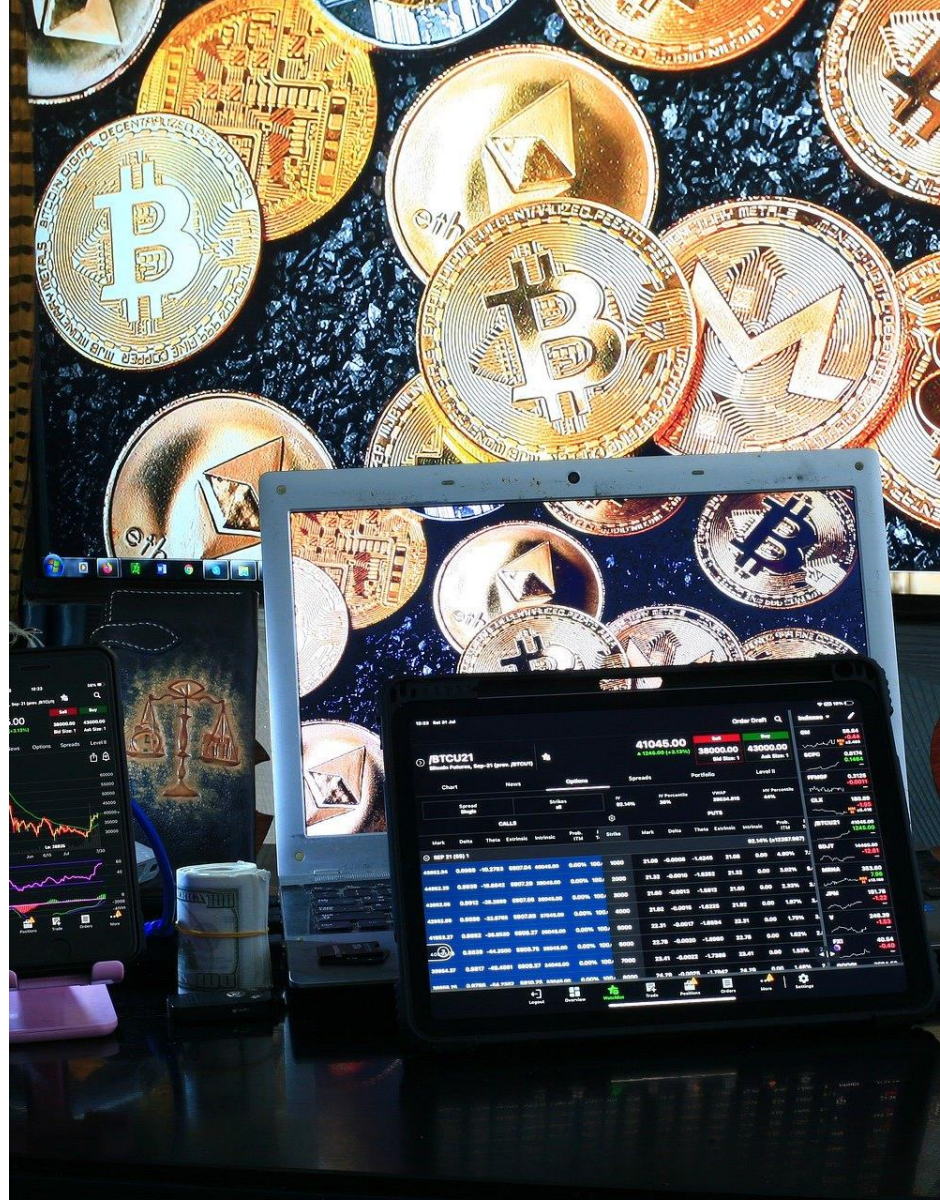
svinnlåda

kryptokonst

ljushare

A? Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Hela listan: [Nyordslistan](#)
[2021.pdf \(isof.se\)](#)

Nya ord i Stora finsk-svenska ordboken

*etätyöpäivä, kasvomaski,
laumasuoja, rokotuskattavuus*

*erityisluokanopettaja, foliohattu,
kulkutunniste, misinformaatio,
sukupuolentutkimus,
suoratoistaa, TET, tuolijumppa,
vuodenaikamasennus, yökukkuja*

Vad är det här?

alltbehärskande

biljettång

negerboll

simmarflicka

zigenarblod

nykterhetspolitiker

tonsättarinna

muntur

modernitetsjakt

benrangelsmannen

äggpunkterare

trasgrann

tjuvspråk

Vad betyder orden?

- kitsch** 2006: "smaklös och sentimental skenkonst"
2015: "enklare konstföremål"
- sambo** 1950, 1973, 1986: "avkomling av neger o. indian"
1986: "person som utan äktenskap sammanbor med annan av motsatt kön"
2006, 2015: "person som utan äktenskap sambor med annan"
- bög** 1986-2006: "kan väcka anstöt", "kan uppfattas som nedsättande"
2015: "homosexuell man"
- zigenare** 2006: person tillhörande ett från nuvarande Pakistan härstammande folk som spritt sig till de flesta europeiska länder; jfr "rom"
2015: använd hellre "rom"

Svenskan blir...

- **informellare**: “Hej Kajsa!”
- **mer politisk korrekthet**: bonusbarn, ”mellan jobb”
- **Ibland onödigt tillgjord**: ”personalen är vår viktigaste resurs”, skärgårdsmiljö och utvecklingsprocess
- **kortare, muntligare** och mer **visuell**
- **internationellare** (engelska, finska, invandrarspråk)
- mer **demokratisk** (nya medier, alla skriver, normerna spretar)

[SVT Humor -
Arbetstitlar in
absurdum |
Facebook](#)

Genusneutralt språk

Affärsman (> affärskvinna, affärsperson, företagare, företagsledare, entreprenör, näringsidkare...)

Normän > norskar?

Bäste kund eller **bästa kund**? Den **nye/nya** chefen

Svärdotter (SO): "någons) sons hustru" > "kvinna som är partner till någons vuxna barn"

Vem skriver man om, vad och hur?

Läs mer i: Milles:
Jämställt språk

Logga in Meny

26 Januari 2021 • Politik • 75 interaktioner • 5 min

Azita Raji, utnämnd av Barack Obama, fick bara vara Sverigeambassadör i tio månader innan det var dags att åka hem. Nu hoppas många att hon ska komma tillbaka. // Foto: Magnus Hjalmarson Neideman

NÖJE PRIDE SAMHÄLLE KULTUR LIVSSTIL RESA
OPINION SVERIGE VÄRLDEN
ANNONSERA OM OSS TIDNINGSAKIV HÄR FINNS TIDNINGEN

VÄRLDEN 2022-01-11

SNART FLYTTAR USA:S NYA SVERIGEAMBASSADÖR TILL STOCKHOLM MED SIN MAN

Nu har USA:s nya Sverigeambassadör svurits in och snart flyttar han med sin man och gemensamma son till Stockholm.

Hen och en

”Till exempel Tesla ersätter inte heller en trafikolycka om föraren inte ser **en fotgängare** och kör på **hen**.”
(Hufvudstadsbladet)

”Troligen kördes de dit från arresten och tvingades lämna landet [...] säger **källan**. Det var med största sannolikhet under en iscensatt situation [...] som Kolesnikova greps, fortsätter **hen**.”
(Hufvudstadsbladet)

”Den som upplever att **hen** blivit trakasserad har ändå alltid rätt. (Yle)

Nästa steg? *man > en* ”En måste vänja sig vid situationen”

Språkrådet

1 d · 🌐

Facebook 19.2.2021

Den som lär sig ett nytt språk har i den processen nytta av de språk hen redan kan. På sfi i Örebro har lärarna fått sällskap i klassrummet av språkstödjare, personer som kan elevernas förstaspråk. Därför arbetar man nu med flera språk i sfi-klassrummen, där många elever inte har så mycket skolvana. Arbetssättet beforskas också i ett projekt på Örebro universitet.

ORU.SE

”Vi utgår från lärarnas behov” - forskare om arbetet med att förbättra undervisning i svenska som andraspråk - Nyheter - Örebro universitet

👍 54

35 kommentarer 1 delning

👍 Gilla

💬 Kommentera

🔗 Dela

Kurt Lundberg

Om man kan svenska så bra i sverige, då kallar man inte någon för " hen", det betyder "höna", om nu inte "någon" visste det. Är så less på ordet!!

Gilla Svava

1 👍

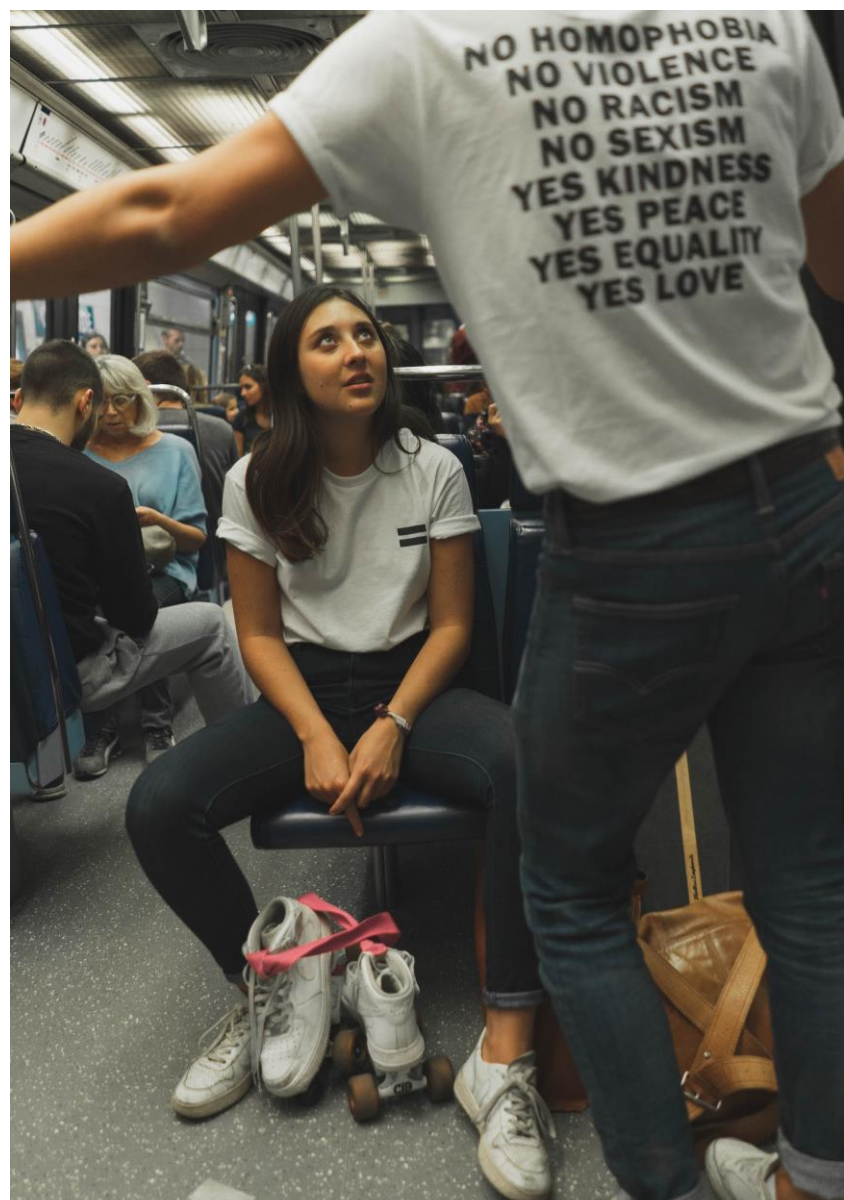
Inkluderande språk

tiggare eller *människa som tigger*?

hudfärgat plåster

lärare: ni måste tala med er mamma och pappa om saken.

Vem får höras + vad är viktigt att säga?

Internationellare svenska

Engelska ord och fraser

walk in closet, nice, chill

Finska ord och fraser

Siisti

Klipp från podden "Näst sista ordet"

(<https://arenan.yle.fi/audio/1-50733337>)

Förortssvenska

keff, igår jag gick...

Andra språk

ikigai

Varieteter och dialekter

- Kunskapen om finlandssvenska begränsad i Sverige
- Dialekt + brytning allt mer accepterat i media
- Fördomar förknippade med dialekter finns fortfarande
- Dialekter allt mindre utpräglade

Klipp från podden ”Hemma hos Mark och Jonas”

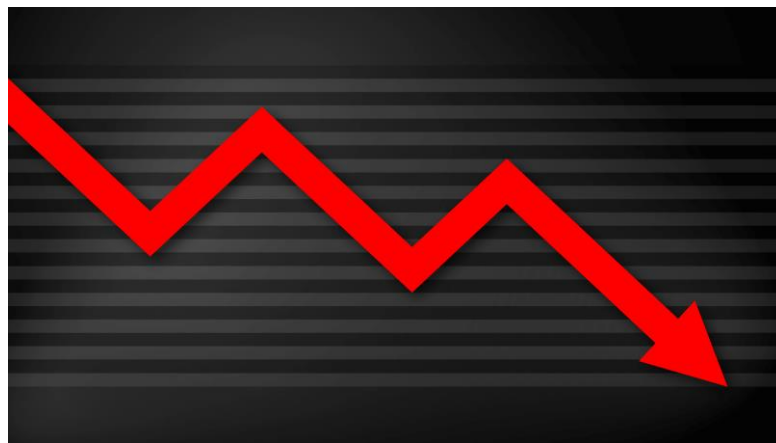

Förfaller språket?

De kommer i morgon

Dom kommer i morgon

Dem kommer i morgon

Slopade pluralformer – en relevant jämförelse?

- Jag faller, snöflingorna falla
- Ärom vi nöjda, ären ni klara, äst du klar, är han klar, äro de klara?

Källa: Språktidningen , Sara Lövestam

Svenska skrivregler 2017

Resultatet beror **dels** på tidpunkten, **dels** på mätmetoden **och dels** på urvalet av instrument

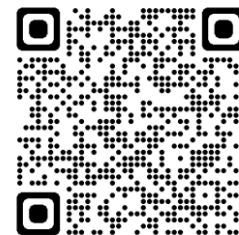
Någon, något, sådan och **sedan** bara lite mer stilmässigt neutrala än **nån, nåt, sån** och **sen**

Supergod glass☺, ska köpa mer. Supergod glass, ska köpa mer.☺

Arbete i grupp

- Varje grupp väljer ett tema
- Använd det ni precis fått höra + material som finns i Googledokumentet.
- Välj ut 4-5 punkter som ni tycker är särskilt intressanta.
- Förbered er på att berätta kort + komma med egna synpunkter (ca 5 minuter/grupp).
- Dessutom: skriv 2-3 frågor till era kurskamrater + skicka dem till Sofia. **GÖR GÄRNA FÖRST!**
- Frågorna kan vara flerval, kryssrutor eller öppna svar
- Frågorna kan gälla åsikter, kunskap eller bruk.

Teman

Jämställt språk

Inkluderande språk

Typiskt snack i en viss bransch (...)

Uttal: Varieteter och dialekter

Rätt och fel igår, idag och imorgon

Finska i svenska

Engelska i svenska

Nyord

Sex tänkandehattar (Edward de Bono)

Blå hatt 1: Helheten. Vad är problemet/målet?

Vit hatt: Information. Vilka fakta har vi? Vad behöver vi veta?

Röd hatt: Känslor. Hur känner du för detta? Vad är magkänslan?

Gul hatt: Optimism. Vilka är fördelarna? Vad kan vi vinna?

Svart hatt: Kritik. Vilka problem finns?

Grön hatt: Kreativitet. Vilka alternativ finns? Nya idéer?

Blå hatt 2: Hur sammanfattar vi? Vad blir beslutet?

Sex tänkandehattar

- **Alternativ till argumenterande**
- **En sak i taget – inte allt samtidigt!**
- **Gör diskussionen mer neutral – mindre fokuserad på person**
- **Vilka hattar och vilken ordning varierar enligt behov**
- **2 användningssätt:**
 - på begäran “Vi behöver gula hatten nu”
 - för problemlösning

Sex tänkandehattar – uppgift

1. Kom överens om ett problem. Exempel:

1. Ska vår förening/vårt företag ta emot sponsorer av företag x (välj själva) vars verksamhet är etiskt ifrågasatt?
2. Vi ordnar ett jättepopulärt evenemang – hur ska vi sälja biljetter på ett rättvist och välfungerande vis?
3. Ska vi arbeta på distans eller på plats – hur ska alla bli nöjda?
4. Hur ska vi få fler engagerade i vårt frivilligarbete och våra insamlingar till stöd för.../ äta mer vegetariskt/minska klimatavtrycket/...
5. Ska vi göra den här stora investeringen (välj själva)?

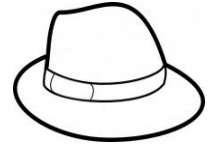
2. Börja med den blå hatten och fortsätt sedan i den ordning ni kommit överens om – alla kommer till tals under varje hatt. Använd ca 2 minuter/hatt (om 3 i gruppen) – men ni kan förlänga eller gå vidare snabbare

3. Avsluta med den blå hatten.

Utvärdering

- Kom ni till ett resultat som ni kan vara nöjda med? Var det svårt/lätt?
- Hur upplevde ni metoden överlag?
- Vad fungerade? Vad var svårt?

- Det sägs att metoden sparar tid – tror ni det stämmer?
- Vilken annan nytta tror ni att arbetsplatser kan ha av metoden?

Om kursen

Kursprogrammet på MyCourses

- Det är okej att byta tid med någon annan.
- Det är okej att byta plats på muntlig framställning och introduktion till diskussion.
- Det är okej att byta till ett annat tema än man uppgett i kursplanen.
- Introduktion till diskussion: **Vad är intressant att diskutera?**
- **Nytt:** temat måste inte vara från en modul – det kan också vara något annat, med koppling till dina studier, som du vill höra kurskamraters åsikter om!

Mer om kursen

- Oklart vad du exakt ska göra i kursen? Du får mejl om kursplanen i morgon eller allra senast på måndag.
- Jobba med de moduler du har valt i valfri ordning. Gör upp ett schema för dig själv. 1+3 moduler bör klaras av medan närstudiekursen pågår. För fler moduler finns det tid till 3 juni.

Förstärkande förled och ord

- Vilka förled använder ni?
- Vilka är största skillnaderna mellan svenskan i Finland och Sverige?
- Vilka förstärkande ord använder ni (otroligt, sjukt, galet, väldigt, så, ...)
- Vilka fungerar i skrift, vilka i tal – vilka stilvärden har de?

1. jätte-
2. super-
3. över-
4. dö/d/s-
5. skit-
6. as-
7. hel-
8. små-
9. halv-
10. svin-
11. tok-
12. ur-
13. genom-
14. ap-
15. mega-
16. medel-
17. superduper-
18. dunder-
19. hyper-
20. över-